

BIBLIOGRAFIA PRAC¹

PROFESORA STANISŁAWA BORZYMA

(oprac. Maria Urbańska-Bożek)

Prace autorskie

Poglądy filozoficzne Henryka Struwego, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław 1974, ss. 255.

Współautorstwo z H. Floryńską, B. Skargą, A. Walickim (red. nauk.), *Zarys dziejów filozofii polskiej 1815–1918*, PWN, Warszawa 1983, ss. 611. Autor rozdziałów: „Poszukiwania nowej epistemologii” (s. 303–337); „Rzecznicy metafizyki w filozofii profesjonalnej” (s. 337–354); „Refleksja filozoficzna w naukach ścisłych i przyrodniczych” (s. 354–373); „Edward Abramowski” (s. 454–465); „Florian Znaniecki” (s. 478–488); „Twardowski i szkoła lwowska przed rokiem 1918” (s. 488–510); „Filozofia międzywojenna (1918–1939). Przegląd stanowisk” (s. 511–547).

Bergson a przemiany światopoglądowe w Polsce, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław 1984, ss. 337.

Tło filozoficzne nauki polskiej. Od odzyskania niepodległości do stalinowskiego pierwszego Kongresu Nauki Polskiej. Przegląd stanowisk, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 1995, ss. 88.

Filozofia polska 1900–1950, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław 1991, ss. 275.

Panorama polskiej myśli filozoficznej, PWN, Warszawa 1993, ss. 321.

Obecność ryzyka. Szkice z filozofii powszechnej, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 1988, ss. 185.

Przeszłość dla przyszłości. Z dziejów myśli polskiej, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2003, ss. 333.

Hamann i inni. Szkice filozoficzne, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2009, ss. 116.

Przekłady

Struve H., *Psychologiczno–metafizyczna analiza pojęcia konieczności*, w: *700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna w latach 1865–1895*, oprac. A. Hochfeldowa i B. Skarga, cz. 2, PWN, Warszawa 1980, s. 149–164.

¹ Przy kompletowaniu bibliografii korzystałam z Bibliografii S. Borzyna opracowanej przez P. Ziemskiego: <http://www.ahf.ifispan.pl/pl/54-bibliografia-borzyn> [dostęp: 23.11.2023] oraz Polskie Towarzystwo Filozoficzne, *Autobiogramy – Stanisław Borzym*, w: *Ruch Filozoficzny. Kwartalnik naukowy założony przez Kazimierza Twardowskiego*, Tom LIV, Numer 2, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 1997, s. 309–311.

Prace edytorskie i redakcyjne

Listy Henryka Struvego, ze wstępem i przypisami, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 1974, t. 20, s. 315–355.

E. Abramowski, *Metafizyka doświadczalna i inne pisma*, wybór, komentarz, opracowanie rękopisu i indeksy S. Borzym, Seria: Biblioteka Klasyków Filozofii. Pisarze Polscy, PWN, Warszawa 1980, ss. LX + 669.

S. Szczepanowski, *Idea polska. Wybór pism*, przedmowa i wybór S. Borzym, PIW, Warszawa 1988, ss. 422.

Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku, pod red. B. Skargi, współpraca red. S. Borzym, PWN, Warszawa 1994, t. 1, ss. 474; t. 2, ss. 474. Autor rozdziałów w t. 1: „Chwistek Leon. Wielość rzeczywistości” (s. 35–38), „Witkiewicz Stanisław Ignacy. Pojęcia i twierdzenia implikowane przez pojęcie istnienia” (s. 453–458).

Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku, pod red. B. Skargi, współpraca red. St. Borzym, t. 3, PWN, Warszawa 1995, ss. 479. Autor rozdziału w t. 3: „Simmel Georg, Lebensanschauung. Vier metaphysische Kapitel” (s. 374–385).

Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku, pod red. B. Skargi, współpraca red. St. Borzym, t. 4, PWN, Warszawa 1996, ss. 443. Autor rozdziału w t. 4: „Eucken Rudolf, Mensch und Welt, eine Philosophie des Lebens” (s. 149–154).

Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku, pod red. B. Skargi, współpraca red. S. Borzym, t. 5, PWN, Warszawa 1997, ss. 550. Autor rozdziałów w t. 5: „Brzozowski Stanisław, Idee. Wstęp do filozofii dojrzałości dziejowej” (s. 76–82), „Tatarkiewicz Władysław, Historia

filozofii” (s. 435–443), „Welsch Wolfgang, Vernunft. Die zeitgenössische Vernunftkritik und das Konzept der transversalen Vernunft” (s. 479–488).

Sentencje filozofów nowożytnych, wybór S. Borzym, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2004, ss. 123.

Artykuły w czasopismach i pracach zbiorowych, wstępy i posłowania do książek

Filozofia życia Stanisława Przybyszewskiego, „Argumenty” 1967, nr 27, s. 1, 6–7.

Przybyszewski jako filozof, „Pamiętnik Literacki” 1968, z. 1, s. 3–24.

„Przegląd Filozoficzny” wobec prądów modernistycznych (1897–1905), „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 1972, t. 18, s. 49–82.

Struve a polska filozofia pohegłowska, „Studia Filozoficzne” 1972, nr 11–12, s. 97–115.

Struve a pozytywizm, w: *Z historii filozofii pozytywistycznej w Polsce. Ciągłość i przemiany*, red. A. Hochfeldowa i B. Skarga, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław 1972, s. 191–231.

Brzozowski a Przybyszewski: koneksje ideowe, w: *Wokół myśli Stanisława Brzozowskiego*, red. A. Walicki i R. Zimand, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1974, s. 293–310.

Henryk Struve, w: *Polska myśl filozoficzna i społeczna*, red. B. Skarga, t. 2, Książka i Wiedza, Warszawa 1975, s. 201–230.

Młody Znaniecki: między pragmatyzmem a neokantyzmem, „Studia Filozoficzne” 1976, nr 7, s. 97–114.

Wartenberg jako krytyk Kanta, w: *Dziedzictwo Kanta. Materiały z sesji kantowskiej*, red. J. Garewicz, PWN, Warszawa 1976, s. 188–218.

- Mściław Wartenberg*, w: *Polska myśl filozoficzna i społeczna*, red. B. Skarga, t. 3, Książka i Wiedza, Warszawa 1977, s. 126–152.
- W kręgu idei Bergsonowskich w Polsce: Abramowski i Znaniński*, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 1977, t. 23, s. 275–314.
- Georg Simmel: metafizyka życia*, w: *U progu współczesności*, red. B. Skarga, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław 1978, s. 81–100.
- Bergson w Polsce*, w: *Wybrane zagadnienia z historii filozofii polskiej na tle filozoficznej umysłowości europejskiej. Materiały Ogólnopolskiego Zjazdu Filozoficznego*, red. J. Legowicz, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław 1979, s. 207–213.
- Transformacje idei Bergsonowskich: Sorel i Brzozowski*, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 1979, t. 25, s. 247–273.
- Abramowski – filozof epoki modernizmu* (wstęp), w: E. Abramowski, *Metafizyka doświadczalna i inne pisma*, PWN, Warszawa 1980, s. VII–LV.
- Bergson i Leśmian. Światopogląd filozofa a światopogląd poety*, „Studia Filozoficzne” 1981, nr 7–8, s. 169–182.
- Ingardenowska krytyka bergsonizmu jako teorii poznania*, „Studia Filozoficzne” 1981, nr 11, s. 23–41.
- Katolicka krytyka filozofii Bergsona w Polsce*, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 1982, t. 28, s. 275–299.
- O filozofii międzywojennej w Polsce*, „Znak” 1982, nr 4 (329), s. 210–241.
- Uwagi o światopoglądzie filozoficznym Przybyszewskiego*, w: *Stanisław Przybyszewski. W 50-lecie zgonu pisarza*, red. H. Filipkowska, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław 1982, s. 23–38.
- Reakcje obronne polskiej filozofii profesjonalnej na irracjonalizm początków XX wieku*, „Studia Filozoficzne” 1983, nr 5–6, s. 320–326.
- Defensive Reactions of Polish Professional Philosophy to Irrationalism in the Early 20th Century*, „Dialectics and Humanism” 1984, nr 2–3, s. 365–372.
- Historia filozofii jako nauka w okresie międzywojennym*, „Studia Filozoficzne” 1984, nr 6, s. 3–25.
- Początki historii filozofii jako nauki*, „Studia Filozoficzne” 1984, nr 1, s. 135–157.
- Z dziejów historii filozofii w Polsce (w latach 1863–1918)*, „Studia Filozoficzne” 1984, nr 1, s. 135–157.
- Bergson w Polsce: schematy interpretacyjne w okresie międzywojennym*, „Humanitas” 1986, t. 11, s. 81–110.
- Bergson a przemiany światopoglądowe w Polsce* (autoreferat), „Ruch Filozoficzny” 1986, nr 2, s. 173–177.
- Historia filozofii*, w: *Historia nauki polskiej 1863–1918*, red. B. Suchodolski, t. 4, cz. 3, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław 1987, s. 472–495.
- Masaryk jako filozof (w 50-tą rocznicę śmierci)*, „Studia Filozoficzne” 1987, nr 2, s. 139–144.
- Pod pseud. Adam Belina, *Leszek Kołakowski: teatr dyskursu*, „Aletheia” 1987, nr 1, s. 112–121.
- Wartości i historia. Ze studiów nad Masarykiem*, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 1987, t. 32, s. 133–148.
- Z dziejów szkoły lwowsko-warszawskiej*, w: *Polska filozofia analityczna. Analiza logiczna i semantyczna w szkole lwowsko-warszawskiej*, red. M. Hempoliński, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław 1987, s. 43–67.
- Szkoła lwowsko-warszawska a przedstawiciele innych kierunków filozoficznych w Polsce*

- międzywojennej*, w: *Polska filozofia analityczna. Analiza logiczna i semantyczna w szkole lwowsko-warszawskiej*, red. M. Hempoliński, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław 1987, s. 263–294.
- Idea polska Stanisława Szczepanowskiego* (wstęp), w: S. Szczepański, *Idea polska. Wybór pism*, PIW, wybór i red. S. Borzym, Warszawa 1988, s. 5–47.
- Etyka społeczna Edwarda Abramowskiego*, w: *Człowiek i wartości moralne. Studia z dziejów polskiej niezależnej myśli etycznej*, red. Z. J. Czarnecki i S. Soldenhoff, Wydawnictwo Lubelskie, Lublin 1989, s. 93–124.
- Pod pseud. Adam Belina, *Masaryk: Rosja a Europa*, „Aletheia” 1989, nr 2–3, s. 293–303.
- Przesłania nauczyciela filozofii. Henri Bergson*, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 1989, t. 34, s. 287–298.
- Heidegger a Bergson*, „Aletheia” 1990, nr 1/4, s. 298–307.
- O historii filozofii Zdziechowskiego: cztery spojrzenia na dzieje*, „Głos”, nr 58–59, s. 93–106.
- Postawa aktywnego uczestnictwa w życiu intelektualnym (o T. Kotarbińskim)*, w: *Logika, praktyka, etyka: przesłania filozofii Tadeusza Kotarbińskiego. Księga pamiątkowa ku uczczeniu osiemdziesięciolecia filozofii Tadeusza Kotarbińskiego*, red. W. Gasparski i A. Strzałeczki, Towarzystwo Naukowe Prakseologii, Warszawa 1991, s. 265–269.
- Bronisław Baczko: sublimacja historyzmu*, w: *Historia i wyobrażenia. Studia ofiarowane Bronisławowi Baczce*, red. P. Łukasiewicz, PWN, Warszawa 1992, s. 11–20.
- Die Simmel Rezeption in Polen bis 1918*, „Simmel–Newsletter (Bielefeld)” 1992, Vol. 2, Nr 1, s. 61–64.
- Aktualność Zdziechowskiego* (przedmowa), w: M. Zdziechowski, *Pesymizm, romantyzm a podstawy chrześcijaństwa*, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 1993, s. III–IX.
- Friedrich Heinrich Jacobi: Z dziejów niemieckiej filozofii życia*, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 1995, t. 40, s. 117–122.
- Filozofia i ryzyko*, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 1997, t. 42, s. 19–27.
- Historyzm dzisiaj*, „Kultura i Społeczeństwo” 1997, nr 2, s. 123–131.
- Sylwetka filozoficzna Władysława Biegańskiego*, „Biuletyn Olimpiady Filozoficznej” 1997, nr 15, s. 31–38.
- Tatarkiewicz jako filozof*, w: *Wielcy filozofowie polscy. Sześć studiów*, red. A. Majkowska-Sztange, Wydawnictwo IFiS PAN Warszawa 1997, s. 55–76.
- Barbara Skarga*, „Edukacja Filozoficzna” 1998, vol. 26, s. 209–219.
- Novalisa filozofia życia*, „Sztuka i Filozofia” 1998, nr 15, s. 31–44.
- Poglądy epistemologiczne Władysława Biegańskiego*, „Filozofia Nauki” 1998, nr 3–4, s. 11–17.
- Dwa „uniwersalizmy”: Jaworskiego i Spanna*, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 1999, t. 44, s. 203–213.
- Katholizismus und Cieszkowski: pseudophilosophische Kontroverse*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Philosophica” 1999, nr 13, s. 103–108.
- Schelling a filozofia życia*, „Przegląd Filozoficzny” 1999, nr 2, s. 115–129.
- Filozofia bytu i wartości w Polsce w wieku XX*, „Kwartalnik Filozoficzny” 2000, z. 4, s. 39–50.
- Trentowski a Schelling*, „Idea. Studia nad strukturą i rozwojem pojęć filozoficznych” 2000, t. 13, s. 192–203.

- Walicki's Work: A Magnetic Force and a Source of Hope*, "Dialogue and Universalism" 2000, nr 2, s. 8–10.
- Posłowie, w: I. Berlin, *Mag północy. J. G. Hamann i źródła nowożytnego irracjonalizmu*, red. H. Hardy, tłum. M. Pietrzak-Merta, Prószyński i S-ka, Warszawa 2000, ss. 183.
- Barbara Skarga, w: *Polska filozofia powojenna*, red. W. Mackiewicz, t. 2, Agencja Wydawnicza Witmark, Warszawa 2001, s. 228–237.
- Bergsonizm literacki*, w: *Spotkania nie tylko literackie*, red. T. Marciszuk, Wydawnictwo Stentor Warszawa 2001, s. 77–91.
- Pojęcie „*ducha*” i „*duszy*” w filozofii Augusta Cieszkowskiego, w: *Duch i dusza*, red. P. Dybel, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2001, s. 43–48.
- Uwagi o Trentowskim*, w: *Rozum w dziejach. Księga jubileuszowa Profesora Ryszarda Panasiuka*, red. W. P. Glinkowski, A. Nowaczyk, J. Piórczyński, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2001, s. 139–147.
- Władysław Tatkiewicz jako mistrz rozważnego filozofowania*, „Przegląd Filozoficzny” 2001, nr 1, s. 7–13.
- Die Simmel-Rezeption in Polen*, w: *Reflexion und Tat*, red. M. Potęp, W. H. Schrader, Peter Lang Verlag, Frankfurt a/Main 2002, s. 151–157.
- Tradycja w historii filozofii*, „Zagadnienia Naukoznawstwa” 2002, z. 3, s. 347–351.
- Wyobrażenia historii a dziedzictwo judeo-chrześcijańskie* (posłowie), w: K. Löwith, *Historia powszechna i dzieje zbawienia. Teologiczne przesłanki filozofii dziejów*, tłum. J. Marzęcki, Antyk, Kęty 2002, s. 219–228.
- O historii filozofii w Polsce do dzieła W. Tatkiewicza włącznie*, w: *Władysław Tatkiewicz. W 70-lecie I wydania Historii filozofii*, red. Cz. Głombik, Wydawnictwo Gnome, Katowice 2003, s. 46–51.
- Posłowie, w: Bergson H., *Problem osobowości. Wykłady edynburskie*, tłum. P. Kostyło, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2004, s. 39–48.
- O jedności i nicości w dawnej myśli niemieckiej*, w: *Filozofia i czas przeszły. Profesorowi Czesławowi Głombikowi w 70. rocznicę urodzin*, red. B. Szotek, A. J. Noras, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego Katowice 2005, s. 252–260.
- Filozofia*, w: *Humanistyka polska w latach 1945–1990*, red. U. Jakubowska, J. Myśliński, Wydawnictwo IBL PAN, Warszawa 2006, s. 67–95.
- O trzech warstwach historii światopoglądów*, w: *Wyjaśniać i rozumieć. Księga dedykowana Profesorowi Zbigniewowi Kudero-wiczowi*, red. M. Kowalska, R. Poczobut i B. Kuźniarz, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2006, s. 35–42.
- Obecność transcendencji i nieustające ryzyko* (posłowie), w: K. Jaspers, *O źródle i celu historii*, Antyk, tłum. J. Marzęcki, Kęty 2006, s. 266–272.
- Przedmowa, w: *Pocztą do Karmelu. Korespondencja Tadeusza Kotarbińskiego i Marii Kuźnickiej z lat 1945–1973*, oprac. i przyp. A. Majkowska-Sztange, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2006, s. 7–17.
- Kremer i Struve*, w: *Józef Kremer 1806–1875*, red. J. Maj, Wydawnictwo Universitas, Kraków 2007, s. 87–96.
- Leszek Kołakowski: *teatr dyskursu*, „Przegląd Filozoficzno-Literacki” 2007, nr 3–4, s. 115–128.

Światopogląd Feliksa Młynarskiego, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 2007, t. 52, s. 271–294.

„Universalism” According to: *Władysław Leopold Jaworski and Othmar Spann*, „Dialogue and Universalism” 2007, nr 3–4, s. 37–47.

Wstęp, w: G. Simmel, *Filozofia życia. Cztery rozdziały metafizyczne*, tłum. M. Tokarzewska, Wydawnictwo IFiS PAN Warszawa 2007, s. 7–14.

Filozofia życia Georga Mischa (wstęp), w: K. Sołoducha, *Życie i wiedza. Georg Misch w poszukiwaniu postmetafizycznej metafizyki*, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2007, s. 9–13.

Barbara Skarga. Główne wątki filozofii, „Przegląd Filozoficzno-Literacki” 2008, nr 2–3, s. 63–71.

O historię światopoglądów, w: *Polskie Ethos i Logos*, red. J. Skoczyński, Wydawnictwo Księgarnia Akademicka, Kraków 2008, s. 121–127.

Rybarskiego uzasadnienie koncepcji państwa narodowego, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 2008, t. 53, s. 167–184.

Wątki francuskojęzyczne w twórczości Zdzisława Dziechowskiego, w: *Marian Zdzisławski 1861–1938. W 70. rocznicę śmierci*, red. J. Skoczyński i A. Wroński, Kraków 2009, s. 11–23.

Hasła w słownikach i encyklopediach

Przybyszewski, w: *Filozofia w Polsce. Słownik pisarzy*, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław 1971, s. 328.

Ochorowicz Julian, w: *Encyclopédie Philosophique Universelle*, publié sous la direction André Jacob, PUF, t. 3: *Les*

oeuvres philosophiques, Paris 1992, s. 1947.

Świętochowski Aleksander, w: *Encyclopédie Philosophique Universelle*, publié sous la direction André Jacob, PUF, t. 3: *Les oeuvres philosophiques*, Paris 1992, s. 2014.

Mahrburg Adam, w: *Encyclopédie Philosophique Universelle*, publié sous la direction André Jacob, PUF, t. 3: *Les oeuvres philosophiques*, Paris 1992, s. 2140.

Tatarkiewicz Władysław, w: *Encyclopédie Philosophique Universelle*, publié sous la direction André Jacob, PUF, t. 3: *Les oeuvres philosophiques*, Paris 1992, s. 2757.

Witkiewicz Stanisław Ignacy, w: *Encyclopédie Philosophique Universelle*, publié sous la direction André Jacob, PUF, t. 3: *Les oeuvres philosophiques*, Paris 1992, s. 2875.

Strzemiński Władysław, w: *Encyclopédie Philosophique Universelle*, publié sous la direction André Jacob, PUF, t. 3: *Les oeuvres philosophiques*, Paris 1992, s. 2937.

Przybyszewski Stanisław, w: *Encyclopédie Philosophique Universelle*, publié sous la direction André Jacob, PUF, t. 3: *Les oeuvres philosophiques*, Paris 1992, s. 3788.

Recenzje i sprawozdania

Biolog moralistą? (recenzja: P. Chauchard, *Biologia i moralność*, tłum. A. Pilorz, Warszawa 1966), „Studia Filozoficzne” 1966, nr 4, s. 212–214.

Ucieczka w świat nadprzyrodzony (recenzja: S. Weil, *Świadomość nadprzyrodzona: wybór myśli*, tłum. A. Olędzka-Frybesowa, Warszawa 1965), „Studia Filozoficzne” 1967, nr 1, s. 262–265.

Nowe książki o bergsonizmie (recenzja książek: M. Barthelemy–Madaule, *Bergson adversaire de Kant*, Paris 1965; G. Deleuze, *Le bergsonisme*, Paris 1966),

- „Studia Filozoficzne” 1968, nr 3–4, s. 142–146.
- O racjonalizmie Ortegi y Gasset* (recenzja: A. Guy, *Ortega y Gasset*, Paris 1963), „Studia Filozoficzne” 1970, nr 4–5, s. 301–306.
- Spory światopoglądowe w epoce międzywojennej* (recenzja: *Polska myśl filozoficzna i społeczna*, t. 1: 1831–1863, red. A. Walicki, Warszawa 1973), „Nowe Książki” 1974, nr 9, s. 35–37.
- O formułę dialektyki* (recenzja: *Założenia dialektyki*. „Poznańskie Studia z Filozofii Nauki”, z. 2), „Nowe Książki” 1977, nr 20, s. 56–57.
- Polityka społeczna jako nauka* (recenzja: P. Wójcik, *Z rodowodu socjalistycznej polityki społecznej. Koncepcje i poglądy Stanisława Rychlińskiego*, Warszawa 1976), „Nowe Książki” 1977, nr 14, s. 14–15.
- Pozytywiści a idea narodu* (recenzja: W. Modzelewski, *Naród i postęp. Problematyka narodowa w ideologii i myśli społecznej pozytywistów warszawskich*, Warszawa 1977), „Nowe Książki” 1977, nr 24, s. 53–54.
- Powrót do tekstów sprzed stu lat* (recenzja: *700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna w latach 1865–1895*, oprac. A. Hochfeldowa i B. Skarga, cz. 1–2, Warszawa 1980), „Nowe Książki” 1981, nr 17, s. 67–70.
- Żywot Hoene Wrońskiego* (recenzja: L. Łukomski, *Twórca filozofii absolutnej. Rzecz o Hoene Wrońskim*, Kraków 1982), „Znak” 1983, nr 10 (347), s. 1611–1616.
- Bergson a filozofia współczesna* (recenzja: B. Skarga, *Czas i trwanie. Studia o Bergsonie*. Warszawa 1982), „Znak” 1984, nr 4 (353), s. 556–560.
- Mochnackiego wir idei* (recenzja: S. Pieróg, *Maurycy Mochnacki. Studium romantycznej świadomości*, Warszawa 1982), „Znak” 1984, nr 5/6 (354/355), s. 768–775.
- Pół wieku po prorocत्वach „polskiej Kasandry”* (recenzja: J. Skoczyński, *Pesymizm filozoficzny Mariana Zdziechowskiego*, Wrocław 1983), „Znak” 1984, nr 8/9 (357/358), s. 1247–1252.
- Marksizm a Polska i Rosja* (recenzja: A. Walicki, *Polska, Rosja, marksizm. Studia z dziejów marksizmu i jego recepcji*, Warszawa 1983), „Znak” 1985, nr 4 (365), s. 123–129.
- Zwątpienie i nadzieja* (recenzja: M. Unamuno, *O poczuciu tragiczności życia wśród ludzi i wśród narodów*, tłum. H. Woźniakowski, Kraków 1984), „Znak” 1985, nr 11 (372), s. 127–133.
- Pod pseud. Adam Belina, *Nie chodzi o formuły* (recenzja: M. Król, *Podróż romantyczna*, Paryż 1986), „Głos Katolicki” (Paryż) 1987, nr 24.
- Dialektyka pychy i pokory* (recenzja: P. Marciszuk, *Nowa gnoza Arthura Koestlera*, Wrocław 1987), „Znak” 1988, nr 9 (400), s. 94–98.
- Historia i struktury sensu* (recenzja: B. Skarga, *Przeszłość i interpretacje. Z warsztatu historyka filozofii*, Warszawa 1987), „Znak” 1988, nr 5/6 (396/397), s.180–186.
- Świadectwo Szestowa* (recenzja: L. Szestow, *Dostojewski i Nietzsche. Filozofia tragedii*, tłum. i wstęp C. Wodziński, Warszawa 1987), „Znak” 1988, nr 7 (398), s. 92–97.
- Bergson jako martwy klasyk* (recenzja: L. Kołakowski, *Henri Bergson. Ein Dichterphilosoph*, München 1985), „Znak” 1989, nr 1 (404), s. 80–86.
- Recenzja: W. Welsch, *Vernunft. die zeitgenössische Vernunftkritik und das Konzept*

- der transversalen Vernunft*, Frankfurt am Main 1996, „Przegląd Filozoficzny” 1999, nr 4, s. 182–203.
- Styl filozofowania* (recenzja: C. Wodziński, *Hermes i Eros: eseje drugie*, Warszawa 1997), „Nowe Książki” 1998, nr 2, s. 15–16.
- Książki o Heideggerze* (recenzja książek: W. Suchocki, *W miejscu sumienia*, Poznań 1996; C. Woźniak, *Heideggera myślenie sztuki*, Kraków 2004; M. Kostyszak, *Martin Heidegger – rękodzieło myślenia*, Wrocław 1997), „Przegląd Filozoficzny” 1999, nr 3, s. 196–202.
- Uwagi o „Polskiej filozofii powojennej”* (recenzja: *Polska filozofia powojenna*, red. W. Mackiewicz), „Przegląd Filozoficzny” 2001, nr 3, s. 327–329.
- Recenzja z J. Jadackim: *Bibliografia filozofii polskiej 1896–1918*, z. 2, „Przegląd Filozoficzny” 2002, nr 4, s. 210–214.
- Głos w sporze o dekonstrukcję* (recenzja: Ch. Norris, *Dekonstrukcja przeciw postmodernizmowi*, tłum. A. Przybyśławski, Kraków 2001), „Nowe Książki” 2002, nr 4, s. 10–11.
- Z historii idei: studium o Stachniuku* (recenzja: J. Skoczyński, *Neognoza polska*, Kraków 2004), „Przegląd Filozoficzny” 2005, nr 2, s. 332–334.
- Etudes Philosophiques*, *Rocznik 1969/1970* (sprawozdanie), „Studia Filozoficzne” 1971, nr 2, s. 213–218.
- Revue de Théologie et de Philosophie*, *Rocznik 1969* (sprawozdanie), „Studia Filozoficzne” 1971, nr 1, s. 163–167.
- Revue Philosophique de la France et de l’Etranger*, *Rocznik 1970* (sprawozdanie), „Studia Filozoficzne” 1971, nr 4, s. 166–172.
- Konferencja naukowa poświęcona filozofii polskiej okresu pozytywizmu* (sprawozdanie), „Ruch Filozoficzny” 1972, nr 2, s. 129–131.
- Varia**
- Inteligencja wczoraj i dziś* (wywiad), „Obywatel” 2007, nr 5, s. 49–51.
- Perspektywy badań nad polską myślą filozoficzną* (wywiad), „Kwartalnik Filozoficzny” 2007, z. 3, s. 87–95.
- Wypowiedź panelowa nt. *Dokonania*, w: *Historia filozofii polskiej. Dokonania – poszukiwania – projekty*, red. nauk. A. Dziezdzić, A. Kołakowski, S. Pieróg, P. Ziemiński, Wydawnictwo Semper, Warszawa 2007, s. 44–45.